

[Udenrigsministeren]

med arten og kvaliteten af det valg, der har været afholdt. Jeg var overrasket over, at nogle endda lagde så stor en viden om demokratiets betydning for dagen, som de gjorde. Jeg lagde mærke til, at hr. Freddy Madsen var meget optaget af, hvad det var for krav, man skulle stille, og i særlig grad understregede det pinlige og ubehagelige i, at et lille mindretal kom til at kontrollere et stort flertal. Det forstår jeg godt. Det undrer mig sådan set bare, at det lige var den side af sagen, som optog indlægget så vældig meget.

Men vel, man kan drøfte arten og kvaliteten af dette valg, og der var også nogle, som søgte at indlægge en moralsk vurdering i mine udtalelser. Men det lå der ikke i dem. Det, jeg har sagt om valget, har været, hvad vi har af faktiske oplysninger, og jeg synes, det var rigtigt at lægge det frem, som det var. Det er klart, at der er ting, som taler til fordel for det valg. Som hr. Bolvig gjorde opmærksom på, og som også andre talere har gjort opmærksom på, har der været en forbløffende høj valgdeltagelse.

Omvendt trækker det naturligvis fra, at valget er gennemført under unormale forhold. Jeg siger ikke, at de unormale forhold gør valget til et falsk valg eller et urigtigt valg, men det må med ind i billedet. Det må selvfølgelig også med ind i billedet, at dele af landet ligger uden for regeringens, det centrale styres, kontrol, og dermed får man også en skævhed ind.

Jeg synes også, det var rigtigt at redegøre for de svagheder, der er ved den interne aftale. Jeg er da ganske enig i, at vores opfattelse af, hvordan et demokrati skal indrettes, kan vi ikke forlange præcis bliver overført som et andet overførbilsbillede på et hvilket som helst samfund. Men nu skal vi ikke glemme, at hele den internationale debat om Rhodesia har sit udspring i netop det problem, som består i, at de hvide har privilegier på de farvedes bekostning. Derfor er det selvfølgelig relevant at beskæftige sig med den side af den interne aftale, som stadig fastholder privilegier for den hvide del af befolkningen, og om det må man derfor også sige, at det er naturligvis en svaghed ved denne interne aftale.

Men regeringens indstilling har altså været at forsøge at give faktiske oplysninger, på det eksisterende grundlag at foretage en faktisk analyse af situationen. Som jeg har sagt: vi

ønsker ikke at fordømme, vi ønsker ikke at anerkende det valgresultat eller den interne aftale, der er opnået. Når vi ikke ønsker at anerkende det, så er det, fordi situationen jo også er langt mere kompliceret end som så. Det er ikke bare et spørgsmål om at tage stilling til valget eller tage stilling til den interne aftale.

Det er også et spørgsmål om at tage stilling til en lang række andre nødvendige forudsætninger for en anerkendelse og en tilbageføring af Rhodesia til en legal status.

Det er, som jeg har nævnt, spørgsmålet om, hvordan Storbritannien vil betragte situationen, når det skal være en forudsætning, at Storbritannien i hvert fald skal støtte en løsning.

Det er et spørgsmål om at vurdere, hvordan De Forenede Staters holdning vil være. Det er et meget uklart problem på nuværende tidspunkt, og jeg tror, der er meget forskellige opfattelser i De Forenede Stater. Men det er klart, at for De Forenede Stater må der også ligge en mere global, international, politisk analyse til grund.

Her kommer det spørgsmål ind, i hvilket omfang en anerkendelse eller en normalisering af situationen set fra et vestligt synspunkt ikke desto mindre vil føre til en internationalisering af konflikten. Hvor stor er risikoen for, at en række afrikanske lande i konsekvens af en anerkendelse af Rhodesia fra vestlig side vender sig væk fra Vesten, tilkalder hjælpere udefra, er med til at internationalisere konflikten, involverer tropper fra andre verdensdele, eksempelvis cubanske tropper, eller hvad ved jeg, i en udvidelse af konflikten? Det er klart en relevant overvejelse, som de store magter og dermed også vi må gøre os.

Der er spørgsmålet om FNs sanktioner. Det nytter jo ikke noget, at FNs sanktionspolitik går samme vej som Folkeforbundets sanktionspolitik. Der var ikke noget, der i højere grad var med til at undergrave Folkeforbundets troværdighed i 1930'erne end den mislykkede sanktionspolitik, hvor man højtideligt vedtog sanktioner, og derefter var der ingen, der respekterede dem. Der var ikke noget, der i højere grad var med til at undergrave dette internationale organs autoritet i mellemkrigstidens sidste tiår.

Så er der hele spørgsmålet om forholdet mellem Afrika og Vesten. Man kan anlægge